

Vlaams
Parlement

stuk **15** (2014-2015) – Nr. 8-I
ingediend op 27 november 2014 (2014-2015)

Ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2015

Verslag

namens de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken
uitgebracht door de heer Lode Ceysens en mevrouw Annick De Ridder
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Lies Jans.

Vaste leden:

de heer Björn Anseeuw, de dames Annick De Ridder, Lies Jans, de heren Bert Maertens, Jan Peumans, Paul Van Miert;

mevrouw Karin Brouwers, de heren Lode Ceyskens, Dirk de Kort, mevrouw Martine Fournier;

de heren Mathias De Clercq, Marino Keulen;

de heren Renaat Landuyt, Joris Vandembroucke;

de heer Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:

de heren Koen Daniëls, Jos Lantmeeters, Lorin Parys, Ludo Van Campenhout, Jan Van Esbroeck, Herman Wynants;

de dames Caroline Bastiaens, An Christiaens, de heer Jenne De Potter, mevrouw Cindy Franssen;

de heer Bart Somers, mevrouw Emmily Talpe;

de dames Yasmine Kherbache, Ingrid Lieten;

mevrouw Ingrid Pira.

Stukken in het dossier:

- 15** (2014-2015) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nr. 2 t.e.m. 7: Amendementen
– Nr. 8-A t.e.m. H: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
- 12-A** (2014) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
- 13** (2014-2015) – Nr. 1: Algemene toelichting
– Nr. 2: Toelichtingen per programma
- 14** (2014-2015) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- 16** (2014-2015) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof
- 21** (2014-2015) – Nr. 1: Meerjarenraming

INHOUD

I.	Toelichting door de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn	4
1.	Wijzigingen ten opzichte van begrotingsopmaak 2014	4
1.1.	Besparingen	4
1.2.	Zesde staatshervorming	4
1.3.	Ontvangsten uit verkopen	4
2.	Specifieke wijzigingen bij De Lijn	5
II.	Bespreking.....	5
1.	Algemene opmerkingen	5
2.	Besparingen	6
3.	Fietspaden	6
4.	Grote infrastructuurwerken	7
5.	Doorstroming openbaar vervoer.....	7
6.	De Lijn	8
7.	Noriant	8
8.	Beschikbaarheidsvergoedingen	8
III.	Artikelsgewijze bespreking	9
IV.	Indicatieve stemming	9
	Gebruikte afkortingen	10
	Bijlage: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken besprak op 6, 13 en 20 november 2014 het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015.

De minister illustreerde zijn toelichting met een presentatie die is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit stuk op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting door de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn

Minister *Ben Weyts* wijst erop dat in het ontwerp van uitgavenbegroting 2015 de ESR-gecorrigeerde beleidskredieten van het beleidsdomein MOW dalen met 83 miljoen euro tot 2.981.027.000 euro en de betaalkredieten met 46 miljoen euro tot 3.012.545.000 euro. Voor de betaalkredieten bedraagt de vermindering 1,5 percent.

De minister geeft in zijn presentatie een overzicht van de begrote ESR-beleidskredieten en -betaalkredieten voor de specifieke entiteiten (zie bijlage).

1. Wijzigingen ten opzichte van begrotingsopmaak 2014

1.1. Besparingen

Binnen de Vlaamse Regering zijn er generieke en specifieke besparingen afgesproken. Zo gaat het bij De Lijn om 30 miljoen euro. Daardoor dalen de beleids- en betaalkredieten binnen het beleidsdomein MOW met respectievelijk 78,6 miljoen euro en 76,7 miljoen euro in vergelijking met opmaak 2014. Dat is een relatief laag cijfer in de verhouding tot de totaal massa, onderstreept de minister.

De globale besparing wordt grotendeels gerealiseerd in het Vlaams Infrastructuurfonds. Tegelijk wordt ernaar gestreefd de investeringskredieten zoveel als mogelijk te vrijwaren. De focus ligt op besparing binnen het apparaat en de werkingskredieten.

1.2. Zesde staatshervorming

In het kader van de zesde staatshervorming genereren nieuwe bevoegdheden beperkte bijkomende inkomsten, maar vooral ook uitgaven. In de begrotingsopmaak wordt in het licht van de overgehevelde bevoegdheden bijkomend 3,5 miljoen euro ingeschreven aan kredieten. De minister noemt het weinig in verhouding tot de nieuwe verantwoordelijkheden die ermee gepaard gaan.

Ontvangsten uit verkeersboetes, retributies en bijdragen worden geraamd op ongeveer 139 miljoen euro en worden toegewezen aan de algemene middelen.

1.3. Ontvangsten uit verkopen

De beleidskredieten dalen met 43,5 miljoen euro door het wegvallen van de gekoppelde ontvangsten uit de verkoop van onroerend goed binnen het Vlaams Infrastructuurfonds.

2. Specifieke wijzigingen bij De Lijn

Wijzigingen binnen De Lijn behelzen onder meer het apart efficiëntietraject dat is opgelegd voor 30 miljoen euro en de desindexering ten belope van 4,8 miljoen euro. De te leveren besparingsinspanning voor De Lijn bedraagt daarmee 34,8 miljoen euro.

Geen besparing echter is de afname van de exploitatietoelage van De Lijn met 17,5 miljoen euro, doordat de eenmalige kredieten wegvallen die in 2014 zijn ingeschreven voor afbetaling van een lening.

De investeringsmachtiging aan De Lijn daalt met 10,2 miljoen euro omdat er kredieten worden overgedragen aan het AWV ten behoeve van het project Brabo 2. Ook dat behelst geen besparing, stelt de minister.

De ontvangsten van De Lijn nemen toe met 17 miljoen euro door een meeropbrengst van de tarieven.

II. Bespreking

1. Algemene opmerkingen

De heer *Dirk de Kort* hoort bij collega's aanmerkingen over de onleesbaarheid van de begroting. Die volgt al enige jaren de bepalingen van het Rekendecreet, waardoor niet langer een gedetailleerde weergave van de uitgaven in de begroting terug te vinden is. Dat alles is het directe gevolg van de goedkeuring van de methode in het Vlaams Parlement. Het lid begrijpt evenwel de vragen die het oproept inzake transparantie en duidelijkheid. Volgens hem heeft de minister-president wel degelijk inspanningen geleverd om in zijn begrotingstoelichtingen budgettaire bewegingen op artikels niet alleen aan te duiden maar tevens te duiden. Die inzichten en kennis zou hij aan de andere ministers moeten overdragen ten behoeve van heldere toelichtingen in de toekomst.

De heer *Jan Peumans* is dezelfde mening toegedaan.

Voor de gevraagde toelichting bij de begroting op artikelniveau verwijst minister *Ben Weyts* naar de toelichtingen die samen met de tweede begrotingsaanpassing 2014 (*Parl.St. VI.Parl. 2014-15, nr. 17/2-M*) en de begrotingsopmaak 2015 (*Parl.St. VI.Parl. 2014-15, nr. 13/2-M*) werden ingediend. In die toelichtingen worden per begrotingsartikel de wijzigingen aan de kredieten beschreven. Voor het begrotingsjaar 2014 werd deze inhoudelijke toelichting al opgenomen bij de begrotingsopmaak 2014. Daarnaast is er bijlage 2 bij de beleidsnota die een koppeling tussen de operationele doelstellingen uit de beleidsnota en de begroting bevat (*Parl.St. VI.Parl. 2014-15, nr. 152/1, p. 57 e.v.*).

De heer *Dirk de Kort* kijkt alvast uit naar het indicatief meerjarenprogramma van de begroting en hoopt dat het tijdig wordt overgemaakt. Alleen dan kan men voldoende zicht krijgen op het investeringsplan. De indicatieve investeringsprogramma's zijn in opmaak en eens definitief, zullen ze ter beschikking gesteld worden van de parlementsleden, antwoordt minister *Ben Weyts*. Hij wil tot een objectivering van de keuzes komen.

De heer *Dirk de Kort* vraagt of de indicatieve meerjarenprogramma's, zoals in het verleden, voor de stemming van de begroting in de plenaire vergadering beschikbaar zullen zijn. Minister *Ben Weyts* denkt dat dit moeilijk haalbaar is. Hij beschikt zelf nog niet over de ontwerpen. Er is het uitstel van de voorlopige twaalfden geweest. Daardoor zijn een aantal zaken verschoven.

2. Besparingen

De heer *Marino Keulen* complimenteert de minister met zijn begrotingsoefening. Er is gekozen voor het veiligstellen van de investeringen. Besparingen gebeuren op omkadering en administratie.

De heer *Dirk de Kort* noemt besparen de boodschap voor elk beleidsdomein. Prettig is anders, stelt het lid. Er is een poging ondernomen om de begroting 2015 met die van 2014 te vergelijken, na de tweede aanpassing. Een ontwerpbegroting kan eigenlijk maar met twee dingen goed vergeleken worden. Enerzijds met de voorgaande ontwerpbegroting en anderzijds met de uiteindelijk begrotingsrealisatie, waarvoor het nog te vroeg is.

Minister *Ben Weyts* bevestigt dat ook het beleidsdomein MOW uiteraard de uitwerking van de generieke besparingsmaatregelen (onder andere 10 percent op subsidies), zoals vastgelegd bij de regeringsvorming, moet doorvoeren. Bij de generieke maatregelen is evenwel vooral gemikt op het apparaat en de eigen werking. Investeringen werden gevrijwaard. Dat is bij MOW niet anders.

De investeringskredieten, gebundeld in het Vlaams Infrastructuurfonds, kennen een daling door drie factoren. Er is vooreerst het wegvallen van eenmalige middelen door de verkoop van gronden en gebouwen en van de SALK-middelen. MOW heeft in het kader van SALK extra middelen toegeschoven gekregen die specifiek waren voor 2014. Er is voorts de nulindexering door de tegenvallende economische groei cijfers. En ten slotte is er, wegens het niet benodigd zijn van beschikbaarheidsvergoedingen bij aankoop rollend materieel, de schrapping van 15 miljoen euro bij De Lijn. Die 15 miljoen euro wordt weer beschikbaar vanaf 2017.

De daling van het investeringsbudget is bijgevolg relatief. Binnen het iets kleinere investeringsbudget kunnen nog steeds keuzes worden gemaakt zodat investeringsbudgetten voor bepaalde deeldomeinen constant gehouden worden of zelfs opgetrokken kunnen worden. Een deel van de besparing zal worden gerealiseerd door het niet langer verlenen van investeringsbijdragen aan de havenbedrijven. Dat gaat over de 20 percent cofinanciering voor de havenbedrijven. Dat is overlegd. De havenbedrijven gaan ermee akkoord om die cofinanciering te schrappen omdat de aanvragen beperkt zijn en er geen hefboomeffect blijkt te zijn door die cofinanciering.

3. Fietspaden

De heer *Joris Vandenbroucke* leest in de toelichting bij de algemene uitgavenbegroting voor 2015 bij het begrotingsartikel dat onder meer wordt gebruikt voor het realiseren van goed uitgebouwde fietsroutenetwerken, dat er een lichte besparing wordt toegepast. Is dat effectief een besparing op het verder uitrollen van het bovenlokaal functioneel fietsroutenetwerk of blijft dat doel gevrijwaard, ondanks de besparing? Hij vindt dat in tegenspraak met de voornemens in de beleidsnota MOW om sterk in te zetten op de fietsostrades en op de promotie van de fiets als alternatief voor woon-werkverkeer.

Minister *Ben Weyts* antwoordt dat het, wat de fietspaden betreft, zijn bedoeling is het hoge investeringsritme aan te houden. Er moet rekening worden gehouden met budgettaire beperkingen. De timing voor de aanleg van de fietssnelwegen gebeurt in samenwerking met de provincies. De besluitvorming rond de tracés is bezig. Een aantal trajecten is al befietbaar, de kwaliteit moet soms wel beter. Waar nieuwe fietsinfrastructuur moet worden aangelegd, zal prioritair worden geïnvesteerd in congestiegevoelige gebieden, met een hoog fietspotentieel en met het oog op de fietsveiligheid.

De heer *Joris Vandenbroucke* betwijfelt dat de minister zijn aangekondigde investeringsritme zal kunnen aanhouden. Hij stelt dat het niet klopt dat de investeringen zullen worden opgetrokken, zoals nochtans in het Vlaamse regeerakkoord staat.

De heer *Björn Rzoska* acht de omkadering van het ambitieuze fietsinvesteringsprogramma minder helder dan de minister voorhoudt. Het rapport van het Rekenhof bij de begroting 2015 is beschikbaar. Ook het Rekenhof ziet niet in hoe met de dalende budgetten op alle in aanmerking genomen posten, de 100 miljoen euro die in het verleden naar voren is geschoven, gehandhaafd blijft. Ook mevrouw *Ingrid Pira* wijst erop dat het Rekenhof opmerkt dat het investeringsniveau niet gehandhaafd blijft voor de fietspaden. Dat baart velen zorgen.

Minister *Ben Weyts* herhaalt zijn engagement met betrekking tot het fietsinvesteringsprogramma. Hij wil maximaal middelen zoeken om het effectief te realiseren.

4. Grote infrastructuurwerken

De overheidsschuld is gestegen van 4 miljard euro naar 18 miljard euro als gevolg van de strengere begrotingsregels vanuit Europa. Voor het beleidsdomein MOW is 173 miljoen euro van de nv Liefkenshoektunnel toegevoegd. Wat is de visie van de minister op de financiering van grote infrastructuurwerken in de toekomst, vraagt de heer *Dirk de Kort*.

De financiering van grote infrastructuurprojecten wil minister *Ben Weyts* beslissen op basis van een MKBA. Vervolgens moet worden nagegaan wat de meest aangewezen uitvoerings- en financieringswijze is. Hierbij wil hij de mogelijkheden van pps blijven onderzoeken. Dat is van toepassing op de verschillende regeringsprojecten. Hierbij is het uiteraard aangewezen om rekening te houden met de recentste standpunten van Eurostat en het INR met betrekking tot de ESR-aanrekening van bepaalde pps-financieringen. Ten slotte is er de mogelijkheid van de EU-cofinanciering van infrastructuurprojecten. Daar heeft Vlaanderen een comparatief voordeel door de ligging en de densiteit van de transportnetwerken. De maximumbijdrage van Europa voor cofinanciering is gestegen van 20 naar 40 percent. Voor een aantal projecten is een dossier bij de EU ingediend. Als er 40 percent verleend zou worden, gaat het om een totaal bedrag van 600 miljoen euro.

5. Doorstroming openbaar vervoer

De heer *Björn Rzoska* is verheugd dat de taskforce Doorstroming nieuw leven wordt inblazen en dat de budgetten ervoor enigszins zijn verduidelijkt. 17,7 miljoen euro zit in het Doorstromingsfonds en zowat 800.000 euro zit nog ergens anders. Een nieuwe dynamiek voor de taskforce vindt het lid positief.

Wat doorstroming betreft, meent de heer *Joris Vandenbroucke* dat er alleen meer volk rond de tafel van de taskforce zal zitten. Meer gebeurt er niet. Het budget stijgt niet. In de reguliere investeringsbudgetten van het AWV gebeuren wel ingrepen die de doorstroming ten goede zullen komen. Er wordt bekeken wat, samengelegd met het specifieke budget, de meest efficiënte maatregelen zijn. Maar dat is niets nieuws, oppert het lid. In de voorbije tien jaar is de commerciële snelheid van het openbaar vervoer gedaald. Hoe denkt de minister die trend om te buigen met een gelijk blijvend budget?

Er is geen alternatief, verzekert minister *Ben Weyts*. De ambitie om jobbereikbaarheid te garanderen en de congestieproblematiek aan te pakken zijn niet recht evenredig gelinkt aan de prijs als doorslaggevend criterium. De studie van

professor Cathy Macharis¹ toont dat aan. Verleiden met snelheid en comfort is de eerste stap in het aantrekken van meer mensen naar het openbaar vervoer. Hetzelfde geldt voor het fietsvervoer.

6. De Lijn

De heer *Joris Vandenbroucke* wijst erop dat in de afgelopen beleidsperiodes al 100 miljoen euro is bespaard bij De Lijn, of 10 percent van het budget. Meer besparing betekent diep snijden. Het openbaar vervoer optimaliseren, kan niet door erop te besparen en het investeringsbudget gelijk te houden. Dat zal deels moeten worden aangewend voor investeringsbeslissingen die in de afgelopen legislatuur al genomen zijn. De reacties van TreinTramBus en OKRA zijn volkomen terecht, stelt de heer Vandenbroucke. De tarieven gaan voor bepaalde groepen sterk de hoogte in zonder dat duidelijk is wat daar tegenover staat. Sommige mensen zijn volledig afhankelijk van het openbaar vervoer, hebben een laag inkomen en kunnen de tariefverhogingen maar moeilijk verteren. Heel wat daarvan wonen niet in die Vlaamse ruit. Hoe de ruim 11 miljoen euro besparing die nog moet worden ingevuld zal uitdraaien, boezemt angst in. OKRA vraagt expliciet om de basismobiliteit intact te houden, bij gebrek aan alternatief. De heer Vandenbroucke kondigt daarover drie amendementen op de begroting aan.

Mevrouw *Annick De Ridder* hoopt ten aanzien van de heer Vandenbroucke tegen 2019 te kunnen aantonen dat de veranderde aanpak en visie wel degelijk werken. Het knelpunt zit niet in de hoeveelheid geld die naar De Lijn gaat – 1 miljard euro recurrent – maar wel in de wijze waarop dat geld gebruikt wordt. Aangepaste dienstverlening en een andere benadering moeten beter openbaar vervoer mogelijk maken.

7. Noriant

In de begroting vindt de heer *Björn Rzoska* geen spoor van de 42,3 miljoen euro voor de dading met Noriant (Oosterweelverbinding Masterplan 2020). Hoe zit het daarmee?

Minister *Ben Weyts* legt uit dat de dading met Noriant niet in de begroting is opgenomen omdat ze tot stand kwam nadat die was opgesteld. Er zullen bij de aanpassing middelen gezocht worden.

8. Beschikbaarheidsvergoedingen

De heer *Björn Rzoska* stelt heel wat voorbehoud bij het Rekenhof vast als het gaat om een aantal impactberekeningen bij pps-projecten in Via-invest. De vraag rijst of de volledige effecten van de beschikbaarheidsvergoedingen van de pps-projecten die onder de bevoegdheid van de minister ressorteren wel zichtbaar zijn. Wat betreft de beschikbaarheidsvergoedingen voor Brabo 1 en 2, moet er eigenlijk 38,7 miljoen euro in de begroting ingeschreven zijn, waar er slechts 30 miljoen euro is vrijgemaakt.

Minister *Ben Weyts* legt uit dat voor Brabo 1 en 2 het prijsverschil zit in het feit dat de oorspronkelijke 30 miljoen euro gebaseerd is op de prijsopgave van 2007. Voor Brabo 2 wordt het contract afgerond in 2015. Dan pas is er zicht op de totale middelen en zal men weten of er een tekort dan wel overschot is.

---

¹ A. De Witte en C. Macharis, "Pendelen naar Brussel: hoe aantrekkelijk is 'gratis' openbaar vervoer?", Brussels Studies, nummer 37, 19 april 2010, www.brusselsstudies.be.

III. Artikelsgewijze bespreking

Een amendement nr. 9 van de heer Joris Vandenbroucke (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 15/4) strekt ertoe het vastleggingskrediet en het vereffeningskrediet van begrotingsartikel MB0-1MEF2AY-IS – Interne Stromen – Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn (EVA) te verhogen met 11.600 duizend euro. Voorgesteld wordt om de extra inkomsten van 11.600 duizend euro door de tariefverhoging voor 65-plussers en voor mensen met een sociale korting in mindering te brengen van het vooropgestelde besparingstraject.

Bij indicatieve stemming wordt het amendement verworpen met 12 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Een amendement nr. 10 van de heer Joris Vandenbroucke (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 15/4) strekt ertoe: A. het vastleggingskrediet en het vereffeningskrediet van begrotingsartikel MB0-1MEF2AY-IS – Interne Stromen – Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn (EVA) te verhogen met 6.190 duizend euro, en B. in het totaal van programma E van het Departement MOW het vastleggings- en het vereffeningskrediet te verhogen met 6.190 duizend euro. Voorgesteld wordt om de ingeschatte extra inkomsten (6.190 duizend euro) uit de tariefverhoging voor abonnees, kinderen onder de twaalf jaar en biljetten en kaarten in mindering te brengen van de vooropgestelde besparingsdoelstelling.

Bij indicatieve stemming wordt het amendement verworpen met 12 stemmen tegen 3.

Een amendement nr. 11 van de heer Joris Vandenbroucke (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 15/4) strekt ertoe: A. het vastleggingskrediet en het vereffeningskrediet van begrotingsartikel MB0-1MEF2AY-IS – Interne Stromen – Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn (EVA) te verhogen met 16.600 duizend euro, en B. het vastleggings- en het vereffeningskrediet van het totaal van programma E van het Departement MOW te verhogen met 16.600 duizend euro. Voorgesteld wordt om 16.600 duizend euro in mindering te brengen van de vooropgestelde besparingsdoelstelling.

Bij indicatieve stemming wordt het amendement verworpen met 12 stemmen tegen 3.

IV. Indicatieve stemming

De aan de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken toegewezen onderdelen van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2015 worden aangenomen met 12 stemmen tegen 3.

Lies JANS,
voorzitter

Lode CEYSSENS
Annick DE RIDDER,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AWV	Agentschap Wegen en Verkeer
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
EU	Europese Unie
Eurostat	statistical office of the European Union
INR	Instituut voor de Nationale Rekeningen
MKBA	maatschappelijke kosten-batenanalyse
MOW	Mobiliteit en Openbare Werken
Noriant	tijdelijke handelsvereniging NOordelijke RIng ANTwerpen (aannemerscombinatie)
nv	naamloze vennootschap
OKRA	open, kristelijke, respectvolle en actieve beweging van, voor en met gepensioneerden
pps	publiek-private samenwerking
SALK	Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat
TreinTramBus	Bond van Trein-, Tram- en Busgebruikers vzw